

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Szerkesztői iroda: fútcza, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.

Ide intézendő minden előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár:

vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 50 „

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtatnak el.

Eperjes, május 11-én.

T. olvasóink, kik lapunkat figyelemmel kísérték, bizonyosan emlékeznek még arra, hogy a városi képviselőtestület még a múlt évben egy a helybeli r. k. tanítók részére létesítendő nyugdíjintézet felállítását határozatilag kimondta.

Ez ügyben ki is küldetett egy választmány, mely ezen intézet tervezetét kidolgozván megbízásának minden irányban eleget tett.

A kérdéses határozat felterjesztetvén a minisztériumhoz, ennek erre vonatkozó leirata nem rég leérkezvén, abban kifejtettek azon okok, melyeknél fogva a létesíteni szándékolt nyugdíjintézet felállítása meg nem engedhető.

A legutóbb tartott városi közgyűlés ezen leiratot, melyet alább egész terjedelmében közlünk, véleményezés végett az ez ügyben előbb eljárni választmánynak adta ki.

A leirat következőleg szól:

Az 1875. 32. t. c. életbeléptetésének főcélja az volt, hogy azon tanítók és esetleg azok özvegyei és árvái, kiknek nyugdíjazásáról illetőleg más ellátásáról eddig vagy épen nem, vagy nem eléggé volt gondoskodva, e tekintetben az említett törvény folytán alkotni rendelt „országos tanítói nyugdíj és gyámalap” létesítése által kellően biztosítva legyen.

Oly nyugdíj intézetek tehát, melyek az említett t. c. szentesítése előtt már léteztek s ezen törvény kívánalmainak teljesen megfelelnek, ezután is fennállhatnak, azonban figyelemmel az idézett törvény intenciójára s különösen annak 31. és 32. §-ára új nyugdíj intézeteknek létesítését, vagy a már meglévő de az érintett törvény kívánalmainak meg nem felelő nyugdíj intézeteknek ezen törvény-cikk szerint való módosítását, avagy kiegészítését megengedni nem lehet.

Mert az idézett 31. §. csak a meglévő nyugdíjintézetekre vonatkozhatik, a mennyiben annak a) pontjában és ezen kitétel alatt „hogy tanítóknak legalább is annyi és oly mérvű nyugdíjat vagy is gyámpénzt biztosítottak, mint a minőt azok a jelen törvény 9., 15., 19. §-ai értelmében nyernének,” mult időről van szó.

Mert az ily nyugdíj intézeteknek engedélyezése, vagy a meglévőeknek kiegészítése azon következményt vonhatná maga után, hogy az 1875. 32. t. c. illusorissá válnék s az orsz. tanítói nyugdíj és gyámintézet felforgattván, annak számitási alapja megszűnnék.

Ide járul még azon körülmény is, hogy miután az egyházi s egyáltalán az iskolák fentartói oly eszközökkel nem rendelkeznek, melyekkel a tanítókat az általuk alkotott nyugdíjintézetbe belépésre kényszeríthetnék, beállhatna azon eset, hogy számos tanító egyáltalán nyugdíjintézetnek tagja sem lenne s ennek folytán az 1875. 32. t. c. megalkotása előtt fenállott viszonyok következének be, holott épen ezen rendetlen viszonyok megszüntetése céloztatik elérni az idézett törvény életbe léptetése által.

A tanítók, ezek özvegyei és árvái érdekében feladata és kötelessége ezeknél fogva az államkormányának minden törvényes eszközt felhasználni egyfelől, hogy az idézett törvénnyel létesített „orsz. tanítói nyugdíj- és gyámalap” minden irányban céljának megfelelően, másfelől pedig minden oly törekvést is egyszersmind megátolni, mely ezen orsz. nyugdíj intézet fejlesztését, felvirágzását akadályozná vagy épen létezését veszélyeztetné.

Az imént előadottakból önként következik, hogy az eperjesi r. k. tanítók nyugdíjazása ügyé-

ben a városi bizottság által m. é. ápril 1-jén tartott közgyűlésben hozott és ugyan akkor 581. sz. alatti felterjesztéssel bemutatott jegyzőkönyvi kivonatban foglalt határozat helyben nem hagyható, illetőleg miután a város tanítói részére létesíteni szándékolt nyugdíj intézetre vonatkozó határozat csak az 1875. 32. t. c. szentesítése és kihirdetése után hozható, a kérdéses nyugdíjintézet létesítése meg nem engedhető.

Miről a város közönségét idézett felterjesztésére vonatkozólag azzal értesitem, hogy az ottani tanítókat oda utasítsa, miszerint az orsz. tanítói nyugdíjintézet irányában törvényszerű kötelezettségeiknek, a mennyiben még eleget nem tettek volna mielőbb feleljenek meg annyival is inkább, minthogy ellenkező esetben ugy rajtok, mint az iskola fentartón az orsz. tanítói nyugdíj intézet javára kirótt járulékok végrehajtási uton is befognak hajtatni.

Budapestben, 1877. évi ápril hó 8-án.

Trefort Ágoston.

A vízvezetékéről.

Alkalmunk van, azoknak kedvéért kiket az ügy érdekel, Wein igazgató urnak egy Benczúr József polgártársunkhoz intézett levelét közzétenni, annak nagy érdekű, sőt reánk nézve értékes, adatai miatt, melyekből kitetszik, hogy — de ne előzzük meg az érdekes adatokat; szóljon maga a levél, melyet minden commentar nélkül adunk, a belőle folyó következtetéseket máskorra tartván fen magunknak.

Az itteni dunabalsparti épületek száma ma 5300-at meghalad, ezekből, miután az itteni vízvezeték nagyon kicsiny méretekből 1868-ban megépült, 1869 végeig csak 210 ház volt vízzel ellátva

1870 " 704 " " "

1871 " 870 " " "

1872 " 1062 " " "

1873 " 1141 " " "

1874 " 1349 " " "

1875 " 1502 " " "

1876 " 1675 " " "

ma pedig 1693 " van vízzel ellátva. A csatlakozás pedig nem azért haladt oly lassan mert az emberek idegenkedtek volna a vízvezeték-től, hanem egyedül csak azért, mivel e vízvezeték ideiglenesen és oly csekély mérvben létesítették, hogy természetes uton szűrt víz hiánya és a gépeknek rossz elhelyezése miatt nagyon kevés vizet szolgáltatott. Sőt Linday a városra pressiót gyakorolandó 1872-ben kijelentette hogy további házakat vízben részesíteni nem lehet. 1873-ban én átvevén e mű igazgatását egy új jobban elhelyezett gép felállítását által lehetővé tettem, hogy a szűrő kutak tökéletes kihasználása mellett még egy bizonyos számú ház vízben részesíthessék, de annak egyik része a külvárosokban elejétől fogva maig is mindég csak szüretlen dunavizet kapott és ma is csak azt kapja. Mikor tehát a Duna zavaros akkor e városrészek feljajdulnak hogy vizük nem tiszta, a min csak az által lehetne segíteni hogy a szűrő kutakat szaporítsanak. Én a szűrő kutak szaporítása tárgyában már 1875. év februárban tervet és okodotolt javaslatot felterjesztettem a hatóságnak, de e terv kivitele az itteni ellenzék által mai napig mind gátoltatott, bizottmányból bizottmányba hurcoltatik és most azon stadiumban van, hogy a városi közgyűlés által elfogadtatván a közmunkák tanácsa (kormány közeg) annak jóváhagyása előtt vegyes (saját és városi) bizottságban akar némely kételyei iránt felvilágosíttatni, azután hiszem hogy kivitelre fog kerülni. Az ellenzék által felhozott okok különben korán sem műszakiak hanem csak szépségtiek, mivel ok azt hiszik, hogy a vízvezeték ha az általam proponált helyen nagyobbítatik és mintegy véglegesítettik a város szépségének fog ártani.

Különbén én éppen ma figyelmeztettem a tanácsot hivatalból és irásilag, hogy ha e szűr-

készülékek szaporítása ügye még hamar el nem dől, kénytelen leszek a házak további csatlakozását minden égető szükség dacára beszüntetni, mert meguntam a panaszokat melyek minden hibám nélkül a víz ellen emeltetnek és minden a dologról nem értesültek előtt engem terhelni látszanak. Megjegyzendő azonban hogy *kutainkban* (szűrő készülékeinkben) a víz kifogástalan és hogy a panaszok mindég csak a szüretlen Dunavizről szólnak. Meg kell még jegyezni, hogy a vízzel ellátott 1693 ház Pestnek épen legnagyobb palotáit foglalja magában és hogy azokban Pest 230000 lakosának $\frac{3}{8}$ része lakik, és hogy az egész város öntöztetése eszközöltetik.

Legjobb képet ad különben a vízügy itteni gyarapodásáról a következő eszmélet: Midőn 1866—1867-ben itt az aláírások a vízvezeték bevezetése iránt folytak, *alig kaptak aláírt 12000 ft-ára* vizre azon 35000 fton kívül, melyet a város öntözési s nyilvános célokra felhasználó vízerért évenként fizetni megszavazott. Azért 1868 végével 37781 ft volt a vízvezeték évi bevétele.

1869 végével 77781 frt

1870 " 137534 "

1871 " 161183 "

1872 " 187163 "

1873 " 215186 "

1874 " 231229 "

1875 " 250252 "

1876 " 262943 "

E mellett az üzemi költségek voltak 2697390 ftnyi tőke kamatján kívül mindent beleértve 1873-ban már mióta én ezekről tüzetes könyvet vezeték 97740 frt

1874-ben 91462 "

1875-ben 85267 "

1876-ban 80135 "

E szerint tehát a Pest városi vízvezeték 1876 évben már a befektetett tőkét $6\frac{3}{4}\%$ -el kamatoztatta mind a mellett hogy az első befektetés felette pazarul történt. E mellett vizet szállítottunk 1873-ban 3228,240, 1874-ben 3558,103, 1875-ben 4035,216, és 1876-ban 4561,318 köbmétert.

Ebben egyszersmind rövid kivonata van azon évi jelentésemnek melyet a minap az újságok vöviden közöltek, de a mely kinyomatni alig fog, mert a hatóság ha ezt elhatározza is rendesen a kinyomatás az új évi jelentésig létre nem jön és akkor egészen elmarad.

A mi legközelebb kinyomatni fog, azok a vízvezeték közül tett igen érdekes természettudományi észleleteim a víz mennyisége s hőmértéke körül, a lég közcspadékoknak s a talajviznek valamint a Dunának ez adatokra gyakorolt befolyása és a talaj vízmozgásáról szólanak. Ezekből ha megjelenik majd, egy példányt küldeni lesz szerencsém.

Ezek után legnagyobb tisztelettel maradok Tekintetes urnak aláztos szolgálja

Wein.

Sárosmegye alispánjának évi jelentése.

(Vége).

Összehasonlítván ezen, a mult évben még ki nem fizetett műtárgyak költségét a N. Sárosi járás szbirája által még beküldendő 218 frtnak hozzáadásával készletben 5242 frt $89\frac{45}{100}$ krral 4517 frt $52\frac{15}{100}$ kr. tul kiadás merül fel, mely azonban következő okoknál fogva merült fel:

1. Zboró, Lemes, Tihány és Plavnicza községek tűzkárosultjainak a munkaváltság utólag elengedtetvén e miatt 249 frt és 50 krral kevesebb folyt be az uti alapba;

2. Az Eperjes-Tizsitéi és a Lemes-Abosi ut-hoz szükséges s már pár év óta elfoglalt földterületért kifizetett 1369 frt $60\frac{1}{2}$ kr. mely összeg az előirányzatba fölvéve nem volt.

A rendelkezésemre álló uti alap bevételeinek korlátain belül kiadott műtárgyakon felül a mult évi juniushó 14-én volt felhőszakadások alkalmával a Kapi-Hanusfalú és Kapi-Giráltyi utvonalon teljesen jó karban lévő műtárgyakat több mint 2000 frt erejéig részint a megrongált hidak megmentése, részint pedig a megakadt közlekedés biztosítása céljából helyreállíttatnom kellett.

Reméllem tehát, hogy a tettes megyei bizottság ezen tulkiadást a kényszerhelyzet parancsolta

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Szerkesztői iroda: fútcá, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.
Ide intézendő minden előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár:

vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 50 „

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitólár minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtatnak el.

Eperjes, május 11-én.

T. olvasóink, kik lapunkat figyelemmel kísérték, bizonyosan emlékeznek még arra, hogy a városi képviselőtestület még a múlt évben egy a helybeli r. k. tanítók részére létesítendő nyugdíjintézet felállítását határozatilag kimondta.

Ez ügyben ki is küldetett egy választmány, mely ezen intézet tervezetét kidolgozván megbízásának minden irányban eleget tett.

A kérdéses határozat felterjesztetvén a ministeriumhoz, ennek erre vonatkozó leirata nem rég leérkezvén, abban kifejtettek azon okok, melyeknél fogva a létesíteni szándékolt nyugdíjintézet felállítása meg nem engedhető.

A legutóbb tartott városi közgyűlés ezen leiratot, melyet alább egész terjedelmében közlünk, véleményezés végett az ez ügyben előbb eljáró választmánynak adta ki.

A leirat következőleg szól:

Az 1875. 32. t. c. életbeléptetésének főcélja az volt, hogy azon tanítók és esetleg azok özvegyei és árvái, kiknek nyugdíjazásáról illetőleg más ellátásáról eddig vagy éppen nem, vagy nem eléggé volt gondoskodva, e tekintetben az említett törvény folytán alkotni rendelt „országos tanítói nyugdíj és gyámalap” létesítése által kellően biztosítva legyen.

Oly nyugdíj intézetek tehát, melyek az említett t. c. szentesítése előtt már léteztek s ezen törvény kívánalmainak teljesen megfelelnek, ezután is fennállhatnak, azonban figyelemmel az idézett törvény intenciójára s különösen annak 31. és 32. §-ára új nyugdíj intézeteknek létesítését, vagy a már meglévő de az érintett törvény kívánalmainak meg nem felelő nyugdíj intézeteknek ezen törvény-cikk szerint való módosítását, avagy kiegészítését megengedni nem lehet.

Mert az idézett 31. §. csak a meglévő nyugdíjintézetekre vonatkozhatik, a mennyiben annak a) pontjában és ezen kitétel alatt „hogy tanítóknak legalább is annyi és oly mérvű nyugdíjat vagy is gyámpénzt biztosítottak, mint a minőt azok a jelen törvény 9., 15., 19. §-ai értelmében nyernének,” mult időről van szó.

Mert az ily nyugdíj intézeteknek engedélyezése, vagy a meglévőeknek kiegészítése azon következményt vonhatná maga után, hogy az 1875. 32. t. c. illusoriussá válnék s az orsz. tanítói nyugdíj és gyámintézet felforgatván, annak számitási alapja megszűnnék.

Ide járul még azon körülmény is, hogy miután az egyházi s egyáltalán az iskolák fenntartói oly eszközökkel nem rendelkeznek, melyekkel a tanítókat az általuk alkotott nyugdíjintézetbe belépésre kényszeríthetnék, beállhatna azon eset, hogy számos tanító egyáltalán nyugdíjintézetnek tagja sem lenne s ennek folytán az 1875. 32. t. c. megalkotása előtt fenállott viszonyok következének be, holott éppen ezen rendetlen viszonyok megszüntetése céloztatik elérni az idézett törvény életbe léptetése által.

A tanítók, ezek özvegyei és árvái érdekében feladata és kötelessége ezeknél fogva az államkormányának minden törvényes eszközt felhasználni egyfelől, hogy az idézett törvénnyel létesített „orsz. tanítói nyugdíj- és gyámalap” minden irányban céljának megfeleljen, másfelől pedig minden oly törekvést is egyszersmind megátolni, mely ezen orsz. nyugdíj intézet fejlesztését, felvirágzását akadályozná vagy éppen létezését veszélyeztetné.

Az imént előadottakból önként következik, hogy az eperjesi r. k. tanítók nyugdíjazása ügyé-

ben a városi bizottság által m. é. ápril 1-jén tartott közgyűlésben hozott és ugyan akkor 581. sz. alatti felterjesztéssel bemutatott jegyzőkönyvi kivonatban foglalt határozat helyben nem hagyható, illetőleg miután a város tanítói részére létesíteni szándékolt nyugdíj intézetre vonatkozó határozat csak az 1875. 32. t. c. szentesítése és kihirdetése után hozható, a kérdéses nyugdíjintézet létesítése meg nem engedhető.

Miről a város közönségét idézett felterjesztésére vonatkozólag azzal értesitem, hogy az ottani tanítókat oda utasítsa, miszerint az orsz. tanítói nyugdíjintézet irányában törvényszerű kötelezettségeiknek, a mennyiben még eleget nem tettek volna mielőbb feleljenek meg annyival is inkább, minthogy ellenkező esetben ugy rajtok, mint az iskola fenntartón az orsz. tanítói nyugdíj intézet javára kirótt járulékok végrehajtási uton is befognak hajtatni.

Budapesten, 1877. évi ápril hó 8-án.

Trefort Ágoston.

A vízvezetékéről.

Alkalmunk van, azoknak kedvéért kiket az ügy érdekel, Wein igazgató urnak egy Benczúr József polgártársunkhoz intézett levelét közzétenni, annak nagy érdekű, sőt reánk nézve értékes, adatai miatt, melyekből kitetszik, hogy — de ne előzzük meg az érdekes adatokat; szóljon maga a levél, melyet minden commentar nélkül adunk, a belőle folyó következtetéseket máskorra tartván fen magunknak.

Az itteni dunabalsági épületek száma ma 5300-at meghalad, ezekből, miután az itteni vízvezeték nagyon kicsiny méreteiben 1868-ban megépült, 1869 végeig csak 210 ház volt vízzel ellátva

1870 „ 704 „ „ „

1871 „ 870 „ „ „

1872 „ 1062 „ „ „

1873 „ 1141 „ „ „

1874 „ 1349 „ „ „

1875 „ 1502 „ „ „

1876 „ 1675 „ „ „

ma pedig 1693 „ van vízzel ellátva. A csatlakozás pedig nem azért haladt oly lassan mert az emberek idegenkedtek volna a vízvezeték-től, hanem egyedül csak azért, mivel e vízvezeték ideiglenesen és oly csekély mérvben létesített, hogy természetes uton szűrt víz hiánya és a gépeknek rossz elhelyezése miatt nagyon kevés vizet szolgáltatott. Sőt Linday a városra pressiót gyakorolando 1872-ben kijelentette hogy további házakat vízben részesíteni nem lehet. 1873-ban én átvevén e mű igazgatását egy új jobban elhelyezett gép felállítása által lehetővé tettem, hogy a szűrő kutak tökéletes kihasználása mellett még egy bizonyos számú ház vízben részesíthessék, de annak egyik része a külvárosokban elejétől fogva maig is mindég csak szűrtlen dunavizet kapott és ma is csak azt kapja. Mikor tehát a Duna zavaros akkor e városrészek feljajdulnak hogy vizük nem tiszta, a min csak az által lehetne segíteni hogy a szűrő kutakat szaporítanók. Én a szűrő kutak szaporítása tárgyában már 1875. év februárban tervet és okodátolt javaslatot felterjesztettem a hatóságnak, de e terv kivitele az itteni ellenzék által mai napig mind gátoltatott, bizottmányból bizottmányba hurcoltatik és most azon stadiumban van, hogy a városi közgyűlés által elfogadtván a közmunkák tanácsa (kormány közeg) annak jóváhagyása előtt vegyes (saját és városi) bizottságban akar némely kételyei iránt felvilágosíttatni, azután hiszem hogy kivitelre fog kerülni. Az ellenzék által felhozott okok különben korán sem műszakiak hanem csak szépségtiek, mivel ok azt hiszik, hogy a vízvezeték ha az általam proponált helyen nagyobbítatik és mintegy véglegesíttetik a város szépségének fog ártani.

Különbén én éppen ma figyelmeztetem a tanácsot hivatalból és írásilag, hogy ha e szűr-

készülékek szaporítása ügye még hamar el nem dől, kénytelen leszek a házak további csatlakozását minden égető szükség dacára beszüntetni, mert meguntam a panaszokat melyek minden hibánélkül a víz ellen emeltek és minden a dologról nem értesültek előtt engem terhelni látszanak. Megjegyzendő azonban hogy *kutainkban* (szűrő készülékeinkben) a víz kifogástalan és hogy a panaszok mindég csak a szűrtlen Dunavizről szólnak. Meg kell még jegyezni, hogy a vízzel ellátott 1693 ház Pestnek éppen legnagyobb palotáit foglalja magában és hogy azokban Pest 230000 lakosának $\frac{3}{4}$ része lakik, és hogy az egész város öntöztetése eszközöltetik.

Legjobb képet ad különben a vízügy itteni gyarapodásáról a következő eszmélet: Midőn 1866—1867-ben itt az aláírások a vízvezeték bevezetése iránt folytak, *alig kaptak aláírt 12000 ftára* vizre azon 35000 fton kívül, melyet a város öntözési s nyilvános célokra felhasználandó vízeréként fizetni megszavazott. Azért 1868 végéig 37781 ft volt a vízvezeték évi bevétele,

1869 végével 77781 frt

1870 „ 137534 „

1871 „ 161183 „

1872 „ 187163 „

1873 „ 215186 „

1874 „ 231229 „

1875 „ 250252 „

1876 „ 262943 „

E mellett az üzemi költségek voltak 2697390 ftonyi tőke kamatján kívül mindent beleértve 1873-ban már mióta én ezekről tüzetes könyvet vezeték 97740 frt

1874-ben 91462 „

1875-ben 85267 „

1876-ban 80135 „

E szerint tehát a Pest városi vízvezeték 1876 évben már a befektetett tőkét $6\frac{3}{4}\%$ -el kamatoztatta mind a mellett hogy az első befektetés felette pazarul történt. E mellett vizet szállítottunk 1873-ban 3228,240, 1874-ben 3558,103, 1875-ben 4035,216, és 1876-ban 4561,318 köbmétert.

Ebben egyszersmind rövid kivonata van azon évi jelentésemnek melyet a minap az újságok vöviden közöltek, de a mely kinyomatni alig fog, mert a hatóság ha ezt elhatározza is resdesen a kinyomatás az új évi jelentésig létre nem jön és akkor egészen elmarad.

A mi legközelebb kinyomatni fog, azok a vízvezeték közül tett igen érdekes természettudományi észleleteim a víz mennyisége s hőmértéke körül, a lég közcsapadékoknak s a talajviznek valamint a Dunának ez adatokra gyakorlott befolyása és a talaj vizmozgásáról szólnak. Ezekből ha megjelenik majd, egy példányt küldeni lesz szerencsém.

Ezek után legnagyobb tisztelettel maradok alázatos szolgálja

Wein.

Sárosmegye alispánjának évi jelentése.

(Vége).

Összehasonlítván ezen, a mult évben még ki nem fizetett mütárgyak költségét a N. Sárosi járás szbirája által még beküldendő 218 frtnak hozzáadásával készletben 5242 frt $89\frac{45}{100}$ krral 4517 frt $52\frac{15}{100}$ kr. tul kiadás merül fel, mely azonban következő okoknál fogva merült fel:

1. Zboró, Lemes, Tihány és Plavnicza községek tűzkárosultjainak a munkaváltság utólag elengedtetvén e miatt 249 frt és 50 krral kevesebb folyt be az uti alapba;

2. Az Eperjes-Tizsitéi és a Lemes-Abosi ut-hoz szükséges s már pár év óta elfoglalt földterületért kifizetett 1369 frt $60\frac{1}{2}$ kr. mely összeg az előirányzatba fölvéve nem volt.

A rendelkezésemre álló uti alap bevételeinek korlátain belül kiadott mütárgyakon felül a mult évi juniushó 14-én volt felhőszakadás alkalmával a Kapi-Hanusfalú és Kapi-Giráltyi utvonalon teljesen jó karban lévő mütárgyakat több mint 2000 frt erejéig részint a megrongált hidak megmentése, részint pedig a megakadt közlekedés biztosítása céljából helyreállíttatnom kellett.

Remélem tehát, hogy a tettes megyei bizottság ezen tulkiadást a kényszerhelyzet parancsolta

szükségből eredetnek fogja tekinteni s ennek a f. évi uti alapból való fedezését megengedi.

Miután azonban ezen műtárgyak már felülvizsgáltattak, — s a felülvizsgáló bizottság által kifizetésre ajánlottak. — késztetve voltam a megyei uti alapból nem telő összeget a Nmságu m. kir. közmunka és közlekedési ministerium által a Girált-Szvidniki utvonatra engedélyezett — de a kisajátítási eljárásnak még csak folyamatban való létele miatt eddig ki nem adott s a megyei pénztárban őrzött 10,000 frtból kölcsönkép folyóvá tenni, és így a megyei uti alap fizetőképességét biztosítani, mely eljárásom jóváhagyását annál is inkább remélem, mert a közlekedés érdekének inkább megfelelő, ha a műtárgyakra fordított összeg némi tulkiadást tüntet elő, — mintsem ha az uti alap kedvező bilanza látszólagos érdekében egy pár sürgős kiigazítást igénylő műtárgy építése elhalasztatik.

Megegyék utvonalaival közül több hadászati fontosságú is lévén, — ezen körülménynél fogva nem mulasztottam el a Nmságu m. kir. közmunka és közlekedési Ministeriumhoz is fordulni, hogy az azokon szükséges műtárgyak helyreállítási költségeihez az országos javadalmazásból hozzá járulni méltóztatnék.

S ebbeli eljárásom nem is maradt eredmény nélkül, mert a múlt évben az országos javadalmazásból következő műtárgyak lettek kifizetve:

1. A hanusfalvi hidra 2283 frt 88 kr. 2. A girálti hidra 557 frt. 3. A hoesankai hidra 466 frt 14 kr. 4. A ládai és podlipniki hidra 2733 frt 30 kr. 5. A m. évi júniushó 14-én megrongált új ládai hidra kijavítására 400 frt. 6. A podhaji hidra 900 frt. Összesen 7340 frt 32 kr. mely összeghez hozzá számítani lehet még a már kész és a fent nevezett magas Ministerium által kilitásba helyezett, de még eddig folyóvá nem tett betonból épített Potoski hidra 333 frt 26 krt is és így az állami javadalmazásból kiépített s a forgalomnak átadott műtárgyak helyreállítási költsége 7673 frt 58 krt tesz.

Ezen összegben felül pedig már tettleg következő összegek tetették folyóvá: 1. Az Eperjes-Hanusfalvi-Ujhelyi utvonalon lévő hliboveci hidra 1821 frt 52 kr. 2. Ugyanezen utvonalon Zemplén megyével közös Hermánypataki hidra 4716 frt 59 kr. 3. A Girált-Szvidniki utvonálnak Szobosig terjedő szakaszára szükséges kisajátítások és műtárgyakra 10090 frt. Összesen 16538 frt 11 kr. mely összeg, miután későn lett kiutalványozva csak a folyó évben lesz a megnevezett célokra felhasználható.

A tényleg műtárgyak építésére felhasznált összeg tehát 23203 frt 11 kr. s ha figyelembe vételem, hogy a folyó évi uti alap igénybe vétele nélkül már is 16528 frt 11 kr. áll a folyó évben a tekintetes megyei bizottság rendelkezésére és így a folyó évben is a műtárgyak helyreállítása tekintetéből nagy előmenet biztosítva, — és ha figyelembe vételem, — hogy az újonnan épített műtárgyak mind szilárd anyagból, rendszer viszonyok között évtizedeken át épen maradó tölgyfából építvék, — nem fogja a tekintetes megyei bizottság szerénytelenségnek tartani, ha kijelentem, hogy az általam különös előszeretettel kezelt uti ügyekben az elmúlt évben oly nagy haladás történt mint a múlt években egyszer sem s ezen haladás alapja azon 1875-ik évi decemberhó 6-án 8021 8212/203 sz. a. kelt megyei határozat, melyben tett javas-

latom értelmében az igás napszám 1/4-dének megváltását kimondani kegyeskedett.

Az eddig előadottakon kívül még számos közigazgatási teendő fordult elő, melyekről azonban részletebben megemlékezni azon oknál fogva szükségesnek nem látom, mert irodai teendők jellegével bírván — a gyakorlati célok és eredmények után törekvő közönségre nézve érdekellem nem bírnak.

Az adóügyről is jelentést tenni fölöslegesnek tartom, mert a tekintetes megyei bizottságnak egyik adminisztráló közege: a közigazgatási bizottság hivatottabb constatalni az új adótörvények által elért sikert; nem mulaszthatom el azonban, hogy a tekintetes megyei bizottság figyelmét még egy a múlt év folyamán alatt lépett törvény fontosságára fel ne kérjem, s ez a megyénk 3 sz. kir. városát is a megyébe kebelező 1876-ik évi XX-ik t. c.

Igen természetesen, hogy mint minden történeti jogokat megtámadó törvény és intézkedés, — ugy ez is nem csak nem nagy lelkesedéssel de ellenszenvvel fogadtatott, — crós meggyőződésésem azonban, hogy hivatkozott törvény egy a vidéki mint a városi közönség előnyére nagyon is szoros összefüggésben álló anyagi érdekek kölcsönös méltatása s ennek folytán egy a vidéki mint a városi közönség jólétének előmozdítására szolgáló.

Azon pár hónapig együttlét, mely egy új intézmény meghonosítására még elegendő nem lehetett, egyiránt már is megnyugtathatta a városi közönséget, hogy önkormányzati jogát nem veszítette el, s csak is egy ellenőrző hatóságot nyert, mely oly szép vagyonnal is rendelkező városi közönség hátrányára semmi esetre sem lehet. — Nem áll tehát ok fenn a kölcsönös bizalmatlanságra és féltékenységre; testvéries jóakarattal, az esetleg felmerülő ellentétes városi és vidéki érdekek tárgyalásos megbirálása legyen jelszavunk, mert virágzó városok áldás a vidékre s jómódu vidék a városok virágzását előmozdítja.

Különfélék.

Egész kis országgyűlés. Sáros megye törvényhatósági bizottsága 1878. január 1-től 175 legtöbb adófizetőből és 175 választott összesen tehát 350 tagból álland. — Külön választó kerületet képező sz. kir. Eperjes városban az 1870. XLII t. c. 25. §-a alapján két alkerület lévén alakítandó, a város felhivatott az ebbeli beosztást saját hatáskörében teljesíteni s az erre vonatkozó tervezetet a legközelebbi közgyűlést megelőzőleg terjeszteni a törvényhatóság elé.

Tekintve, hogy a városi választók száma a hatszázat meghaladja, a legutóbb tartott városi közgyűlés két választó — és pedig egy felső s egy alsó kerület alakítását határozta, olyképp, hogy ezek alakítására nézve a jelenlegi városi képviselőtestület tagjainak f. é. aprilhó 5-én megejtett választása tekintetéből megállapított beosztás ezen alkalomra is megtartassék, s e szerint a felső választókerületet a belváros I. és II. ötéde, és a felkúlváros, az alsó választókerületet pedig a belváros III., IV. és V. ötéde, az alkúlváros s a hegyi kertek képezék.

Azon távirat szövege, a mely a fővárosból elindult konstantinápolyi küldöttség után városunk több polgárának aláírásával ellátva, Triestbe küldetett, e következő:

A kérdés határozottan volt feltéve; a fodrász tehát összeszedte lélekerejét — hogy színtolya határozott választ adjon rá; de a hölgy mosolya oly kedves, — szeme oly hamis — lába oly pici volt — hogy a szegény mester e dolgok láttára az előbbinél meg csak nagyobb zavarba jött, ugy érzé, mintha nemis ő volna az a fodrász, a kinek egy óra mulva egy 500 frankos lejárt váltót kell kifizetnie, holott tüzmentes pénztárában 100 franknál egy árva souval sem volt több. „Drága kis-asszony — bocsanat — asszonyom — engedelmel — kisasszony! az ön haja csakugyan ritka szépségű; hanem méltóztatik látni — a beállott nehéz életviszonyok — aztán üzletem nem szenved hiányt ily cikkekben; — el vagyunk látva — azaz — meg aztán a drágaság — oh Páris felette drága város — tehát megbocsát ön asszonyom — ha milliomos volnék — milliót adnék az ön hajáért, de így — szóval 7 franknál én jelenleg többet nem adhatok, — szavamra nem adhatok —

A hölgy felkacagott; 7 frank? az valóban kevés — mondá. — Ön az imént életét volt kész cserébe adni érte — pénzben 7 frankkal akarja most most megfizetni — ön tehát csak 7 frankra becsüli életét?

— Dehogy — viszonzá a fodrász — azaz a mostani életviszonyok között —

— Hát csakugyan nem ad ön többet?

— Ne tegyen szerencsétlenné, esdeklék a fodrász siránkozó hangon — ha milliomos volnék —

— Jó, akkor vegye el 7 frankért, szolt resignatioval a hölgy s helyet foglalt — jelt adva kezével, hogy a mütét kezdetét veheti.

A fodrász nem tudta álmodik — vagy ében van-e? Mintha hohérszeretpet kellene végeznie — ugy érezte magát — reszkette emelte fel a szörnyű vasat — melyet még sohasem talált oly súlyosnak, mint most. De végre is mit volt mit tennie;

Consulat Ottoman Triest. — Pour la deputation Turque retournante de Budapest. Vous quittez l'Hongrie entourée de la Sympathie d'une entiere nation! Ces sentiments Vous suivront dans Votre patrie! Ils Vous entourent dans le feu des batailles! Recevez le cordial Adieu de Vos freres orientales, et l'expression du desir ardent: que Dieu guide Vos armes déjà longtemps glorieux, a une Victoire splendide et parfaite. — De l'Assemblée privat de la ville d'Eperjes au nom des autres. Podhorányi Nándor, Piller József, Otrókocsy, Doleschal, Bohrandt, Podhorányi Bálint stb. stb.

A magyar pedig így hangzik:

A konstantinápolyi török küldöttségnek Budapestben. Fogadjátok testvéries üdvözlötünket hazánk földjén keleti véreink! s azon forró óhajunk nyílt kifejezését, hogy igazságos ügyeket Allah fényes győzelemre vezetvén, alkotmányos szabadságotok jövőjének rendíthetetlen sarkkövét tegye le!

Eperjes város polgárai magány körében tartott értekezlet megbízásából: Podhorányi Nándor, Herfurth József, Dr. Mosászky Titus.

Színi előadás a tüzoltó-egylet javára. Fritsche szinigazgató f. hó 16-án azaz szerdán, a tüzoltó-egylet javára rendez előadást. Az ezen alkalommal előadandó darab Berg O. F.-nek „Die Weiber, wie sie nicht sein sollen“ című legújabb énekes színműve, mely a bécsi Károly-színházban nyolcvan-szor nagy tetszés közt adattott. Nem szenved kétséget, hogy közönségünk ezen alkalmat is fel fogja használni a tüzoltó-egylet iránti sympathiáinak új-bóli tanusítására.

Rablási merényletek. Majdnem minden nap érezteti velünk, hogy a boldog „aurea aetas“, melyet Ovid stilusa oly gyönyörűen ír le, elmúlt. Régen volt az — most oly korban élünk, melyben még vas-zárak s vasajtók megett sem érezhetjük magunkat teljes biztonságban. Sajnálattal ugyanis meg kell említenünk, hogy a rablási s tolvajlasi esetek lajstroma nőttön nő. Így történt, hogy Berthót faluban aprilis hó végén egynehány vakmerő parasztember jelent meg B. K. ur udvarában s mármár hozzátótt lopási szándékának végre-hajtásához, de a ház őrzői — néhány kutya — észrevevén a kellemetlen vendégek csapatát, hangos vonítás s ugatással jelentették a tolvajok jelenlétét, mire B. K. ur felébredvén az udvarra nyíló ablakhoz sietett s ezt kinyitván, béreseire s szolgáira kiáltott. A csavargók erre megrémülvén elfutottak. — Ugyanezen helységben május 3-án éjjel egy ottani földmiveshez nézett be több tolvaj s már a padlás felé vette útját. A ház lakói — egy embert kivéve — mind bucsura távoztak. A honmaradt azonban el nem veszté lélekjelenlétét s látván, hogy hasztalan a tolvajok nagyobb erejével szembezállni, cselhez folyamodott s hangosan elkliáltotta magát: „Kocsis jöjj ide gyorsan, tolvajok vannak a padon, hadd csépeljük el a gazembereket.“ A vakmerők erre rosz leget érezvén gyors futással hagyták el a házat.

Mennyie szükséges a rendőség által célba vett fiakertaxákkal sietni, szembeszökőleg kiteszik abból is, hogy a jövő keddi majálisi mulatsághoz való félnapért nem kevesebbet követelnek 5 forintnál. Az utasok szállítása nem lévén szabad ipar, attól ki egy rendőrileg megállapítandó díj-szabályt el nem fogad, az engedélyt törvényesen meg lehet tagadni.

fogta a hajnak egyik tekerescsét s már az olló élei félelmetesen zizegve egymás felé közeledének, ekkor a vész pillanatában előugrik egy finomul öltözött uri ember, a ki a mellékterembe jöve, az egész jelenetnek szemtanuja volt, megragadja a fodrász felfegyverzett kezét s a nő előtt meghajolván így szolt: „Hölgyem, ön 7 frankért akarta eladni haját, — én 800-at adok érte — ezzel kihuzta tárcáját s egy ily összezről szóló bankjegyet tevén ki az asztalra, folytatá: a haj ennélfogva az enyém s én megtiltom önnek, hogy ön azt valaha levágassa.“ E szavak után az uri ember eltűnt.

Ki csodálkozott s ki örült ez intermezzónak jobban, a hölgy-e vagy a fodrász? ki tudná megmondani.

Annyi bizonyos, hogy az utóbbi sovár pillantásokat vetett arra a 800 frankra, eszébe jutván az a másik 500 frank — a mivel ő nem birt.

Szünet állott be. Végre megszólal a fodrász. Kisasszony van önnek férje?

Özvegy vagyok!

Annál jobb.

Hogyhogy?

Bocsanat — s szive van-e?

A hölgy mosolygott.

Oh akkor engedje ön ajánlatomat megújítanom: kiálta térdre ereszkedve s lángolva a fodrász, — életemet az ön hajáért! Méltóztatik látni, üzletem a legjobb rendben van — akar nőm lenni?

A dolog vége az lett, hogy a boldog fodrász egy óra mulva váltóját szerencsésen kifizette. A szóban forgó hajzatnak ily módon három igénylője van: az első az, ki arra veleszeszületet joggal bír — a másik amaz uri ember, ki igényét a vételre alapítja — a harmadik végre a fodrász, ki mint férje a code civil és kánonjog talaján áll.

Ahmed.

TÁRCA.

Éjfékete haj.

Egy fodrászműhelybe a múlt hetek valamelyikében beállt egy fiatal igen csinos hölgy. Termete kifogástalan, szeme tüzes — lába pici mint egy mandarin felfogási képessége; de a mi a jövővénynek különös báját kölcsönözött; az gyönyörű hasonlíthatatlan éjfékete hajzata volt. „Uram — ön szakértő — szolt meg a hölgyecske — nézze ön hajamat. Ezzel hajkébe mélyeszté rózsaujját s a következő pillanatban térdén alul éró furtjeinek felbomlott sötét hullámai közöl csak szeme ragyogása volt látható. A toupéék és chignonok mestere el volt ragadtatva; ily dús és ékes hajzatot egész hosszú praxisában nem látott.

„Nos hogy tetszik?“ kérdé mosolyogva a hölgy. „Pompás, ma foi pompás!“ kiáltá a chignonok teremtoje.

„Az nagyon szép öntől uram — és mit adna ön érte?“ Eletemet! szolt enthusiasmmal a fodrász; de sejteni kezdvén valamit — nyomban utána tévé: ha nem keveselném.

Nincs szükségem az ön életére, jegyzé meg rá szerényen a hölgy — nekem csak egy kis pénz kellene, melynek én e pillanatban nagy hiányát érezem.

Fodrászunk enthusiasmsusa e váratlan fordulatra jelentékenyen alább szállott; alig tudott szóhoz jutni; mert neki magának is inkább pénzre volt szüksége mint másra.

Elfoglaltsága nem kerülhette el a hölgy figyelmét. Hajam folytató ez — szerencsés volt az ön tetszését megnyerni — átengedem önnek, mennyit ad ön érte?

Egy bolond angolra teszi figyelmessé a hatóságokat a belügyminister. Madden Eduard királygyilkolási mániában szenved és akárhányszor szalították eddig hazájába, mindig Ausztria-Magyarország területére jött vissza. Ha ismét vissza találja a hatóságok fogassák meg és tegyenek róla jelentést. Magasrangú embereknél kéregetni szokott.

Irodalom. Megjelent Mehner Vilmos Budapesti könyvkiadó első füzetes kiadványainak 4. első füzet. Tartalma. A házasságtörés drámái. Legújabb társadalmi regény, harminckét párizsi eredeti képpel. Irta Montépin X., franciából fordította Mártonffy Frigyes. Egy füzet ára 25 kr.

Hausindustrie und der Saroser landwirthschaftliche Verein.

Es ist bekannt, daß der Filial-Verein für Verbreitung der Hausindustrie bei uns keinen festen Fuß zu fassen im Stande war.

Trotzdem die Initiative von der Regierung selbst herührte und angelehene Männer sich der Sache annahmen, konnte doch kein Resultat erzielt werden, weil derselben gegenüber eben diejenigen eine mehr als reservirte Stellung einzunehmen für gut hielten, welche dieser so hochwichtigen Bewegung am meisten hätten Vorwärtsschub leisten können.

Unsere Gegend genöthigt einst — es war freilich noch in alterer Zeit — zufolge ihrer verhältnißmäßig blühenden Industrie eines weitverbreiteten und wohlverdienten Rufes. Einzelne Industriezweige standen sogar in voller Blüthe. Im Laufe der Zeiten machte sich jedoch hierin eine stetige und wahrlich bedauerenswerthe Defecanz bemerkbar.

Die Bevölkerung unserer Gegend begann diese Industriezweige allmählig zu vernachlässigen, bis dieselben schließlich zur völligen Unbedeutendheit herabsanken.

Dem Vereine für Verbreitung der Hausindustrie sollte die Aufgabe zufallen, diese verschollenen Industriezweige in unserer Gegend zu neuem Leben zu erwecken und wo möglich eine neue Blüthenperiode zu inauguriren, um hiedurch dem wachsenden Pauperismus mit Wirksamkeit zu steuern.

Es fanden auch, wie wir seinerzeit berichteten, in dieser Angelegenheit zu wiederholten Malen Beratungen und Zusammenkünfte statt. Da sich jedoch von denselben wie gesagt, namentlich unsere Industrieellen fernhielten, so konnte die Bewegung hier kein positives Ergebnis zu Stande bringen.

Der Ausschuss des solcherweise gescheiterten Vereines hielt jüngst abermals eine Sitzung ab. Gegenstand der Beratung bildete die Frage, was nun, da der Verein nicht zu Stande kam, mit den Unterschritten und den bereits faktisch eingezahlten Geldern zu geschehen habe?

Die Einigung geschah bei dieser Gelegenheit dahin, daß der Präsident des Ausschusses, Hr. Theodor v. Berzevich gebeten wurde sich mit dem Präsidenten des Saroser landwirthschaftlichen Vereines ins Einvernehmen zu setzen, um denselben zu bestimmen eine General-Versammlung des genannten Vereines zusammen zu berufen, zu welcher sich auch diejenigen einfinden werden, die die Bögen des Hausindustrie-Vereines unterschrieben, respective bereits faktisch Einzahlungen geleistet haben.

Bezüglich der bereits geschehenen Einzahlungen wird der Ausschuss beantragen, daß die hiedurch erzielte Summe zu dem Zwecke der Hausindustrie in einem Geldinstitute angelegt werde, wodurch eine in der Zukunft anzuhoffende Constituirung des Vereines bedeutend erleichtert wäre.

Es ist zu wünschen, daß der Präsident des Saroser landwirthschaftlichen Vereines die General-Versammlung einberufe, denn dadurch würde jedenfalls ein Doppelzweck erreicht werden.

Éperies, 10. Mai 1877.

„Europa wird tollathisch!“ rief einst Napoleon I. erbittert über Rußland aus.

Doch niemals schien mehr als heute jenes geflügelte Mahnwort Bonapartes der Verwirklichung entgegenzugehen.

Unter dem Vorwande eines heiligen Kreuzzuges, unter der heuchlerischen Maske im Lande der Ungläubigen die Fahne der Religion und der Humanität aufpflanzen zu wollen, hat der moskowitzische Ehrgeiz, dessen Eroberungssucht die europäischen Friedensverträge in Fetzen gerissen und die durch die Großmächte zugesicherte Integrität der ruhigen Türkei, mit Krieg angegriffen.

Ja dieser nordische Despot in dessen Lande, nicht einmal das freie Einathmen der Luft dem Einwohner gestattet ist, dessen Unterthanen unter dem Drucke des Despotismus und der schrecklichsten Tyrannie, unter Peinliche und Mittel schmachten, ist verächtlich genug, sich als „Eretor“ der christlichen Freiheit im Oriente im Namen Europa's hinzustellen.

Fürwahr! Ein beneidenswerthes Loos der Schützling Rußland's zu werden; welches so viel heißt, als vom Regen in die Traufe, von der Szilla zur Charibdis'seine Zuflucht nehmen.

Weshalb auch das gesammte Christenthum im Oriente, nach officiellen Erklärungen des türkischen Parlaments, zeitlich genug sich beeilte, für diese väterliche Fürsorge zu danken und einstimmig auf den Schutz des Czaren verzichteten zu wollen.

Ungeachtet dessen, wurde die Kriegesfurie vom „nordischen Koloss“ losgelassen; das Blut der unschuldigen Söhne zweier Nationen muß in Strömen fließen, um der Ausbreitung der russischen Präponderanz zum Siege zu verhelfen.

Die tonangebende Diplomatie aber, die nicht genug Mannesmuth besaß, dem ländergierigen Moskowiter durch energisches Entgegenreten ein demmerndes Halt! zur rechten Zeit zu gebieten, ist heute gezwungen gute Miene zum bösen Spiel zu machen und die welterschütternden Dinge im Orient der Großmuth des Kolaken anheim zu stellen.

Es drängt sich nur noch die problematische Frage auf: ob der Besitz Konstantinapels, oder — wie sich der russische Kanzler die Welt zu beruhigen bemüht — die einfache Okkupation Bulgariens zur Aufrechterhaltung der Konferenzbeschlüsse das vorgestakte Ziel der Massenlegionen Rußland's sei?

Allein welches auch immer die Absicht des Czaren sein möge, eines jedoch ist gewiß, daß an etwaigen Sieg der russischen Waffen, sich unberechenbare Folgen, Consequenzen von unendlicher Tragweite knüpfen.

Denn noch hat die russische Armee die Donau nicht überschritten und schon geht das Gerücht wie ein Lauffeuer durch die europäische Presse: Der Czar hat das Protektorat der Donaufürstenthümer und somit den Titel „Slawischer Kaiser“ angenommen(?).

Verublen jene Nachrichten auf Wahrheit, dann scheint's uns überflüssig dem Wünsche Ausdruck zu geben: man möge in entscheidenden Krisen, trotz der beruhigenden Erledigung der Interpellationen in der Orientfrage dennoch gehörig erwägen, daß die vor Monaten noch angekündigten Kluthen des slawischen Meeres, mit der Zeit uns zu überströmen drohen, und in Anbetracht dessen England das Treiben des Moskowiters mit Argusaugen und wahrhaftem Mißtrauen beobachtet.

Daß die Söhne Ungarns sich, des ihnen allgemein zuerkanntes Zeugnißes von glühendem aber auch redlichem Patriotismus auch ferner würdig zeigen werden, beweist der aufrichtige unparteiische Standpunkt, den dieselben seit Anbeginn der „Orientwirren“ eingenommen haben.

Theater.

Am vergangenen Samstag, Sonntag und Montag hatten wir wieder Gelegenheit dreien Vorstellungen der vorzüglichen Schauspiel- und Operngesellschaft unter der Direction des Hrn. Julius Frigische beizuwohnen.

Bei der Ersten gelangte zwar ein Stück zur Aufführung, das unserm Publikum wohl nichts weniger als eine Novität sein dürfte, da es — obzwar in ungarischer Sprache — hier schon wiederholt gegeben wurde, aber die „Flatterluft“ — dies echte Kind der anmuthigsten französischen Muse, — kann ja ihre Wirkung — besonders bei so meisterhafter Darstellung unmöglich verfehlen. Hr. Ludwig-Furlani's Spiel in der Rolle der Camille war eine so vollendete künstlerische Leistung, wie wir Operisten sie leider nur zu selten zu sehen bekommen. Hr. Director Frigische entfaltete sein gewohntes sein routinirtes Spiel, und erprobtes Verstandniß, aber in seinem Element war er diesmal nicht; dem war es wohl zuzuschreiben, daß besonders die Scenen, wo der abenteuernde Champignac plötzlich an seine dabei harrende „kleine Frau“ erinnert wird, von zu wenig Wärme zeugten und nicht plastisch genug hervortraten. Hr. Laska (Fridolin) zeigte sich noch nie von einer so vortheilhaften Seite als diesen Abend, und hätte wohl noch reichlicher Applaus verdient. Hr. Weidl (Constance) und Hr. Leuthold (Meyerol) trugen auch wesentlich zum Gelingen des Gesamt-Effekts bei.

Am Sonntag kam vor überfülltem Haus „Angot“ auf die Bretter. Die Vorstellung war vielleicht die Gelingenste von allen Bisherigen. Hr. Zwerenz war ein vorzüglicher Karivaudiere, Hr. Weleba ein so anmuthig einfaltiger Pomponnet, wie man ihn sich nicht besser denken kann. Hr. Witte-Wild erregte mit Recht einen allgemeinen Beifall, Hr. Guemer, (Lange) Hr. Stauber (Trenitz) und Hr. Mailer (Louchard) vordieneten nicht minder das vollste Lob. Hr. Zwerenz erntete in der Hauptrolle — Clairette — einen so stürmischen Beifall, daß der Recensent wohl nichts mehr hinzuzufügen hätte. Etwas wollen wir dennoch nicht verschweigen. Wie stimmten dem Applaus — bis zur großen Arie des dritten Actes — mit Freuden bei; aber bei dem Executiren dieser Arie hätten wir der gelhrten Sängerin einen etwas minder ungezähmten Muth angerathen. Wohl wissen wir daß sich keine Darstellerin der Clairette von Meyerhoff-reminiscenzen befreien kann; die schalkhaft-geistreiche Sängerin des Carltheaters monopolisirt gleichsam die „Clairette“ und selbst die künstlerischste Composition dieser Rolle verzichtet auf die Originalität. So rühren alle die beinahe traditionell gewordenen Gesen, Evolutionen und all die launigen Schattirungen dieser Rolle von der unübertrefflichen Meyerhoff her; aber sie wird dennoch selbst in den Scenen der tollsten Leidenschaft nie die Grenzen der weiblichen Anmuth und einer natürlichen Feinheit überschreiten! Dazu darf sich auch eine Künstlerin selbst vom stürmisch polternden Beifall nicht hürreihen lassen!

Was speciell die Musik anbelangt, so müssen wir auch dem Hr. Kapellmeister Hajek (von 67. Lin.-Inf.-Regts.) unsere vollste Anerkennung aussprechen, der in staunenswerth kurzer Zeit die beiden Operetten Angot und Girofle mit der Musik-Kapelle einstudirte. Am besten gelungen war unbedingt das schöne Duett

des zweiten Actes, in dem — Hr. Zwerenz und Hr. Guemer das Beste leisteten.

Montag, den 7. Mai: Girofle-Girofla. Unter den Darstellern müssen in erster Reihe Hr. Frigische-Wagner (Girofle-Girofla) Hr. Zwerenz (Don Bolero) und Hr. Weleba (Marasquin) mit Lob erwähnt werden; Hr. Zwerenz besonders entfaltete einen unübertrefflichen Humor; sehr gut waren auch die Rollen der Aurora, (Hr. Ströhl, die eben so unerwählich als vielseitig ist) Paquita (Hr. Zwerenz) und des Pedro (Hr. Guemer, deren Spiel und Gesang gleich lobenswerth sind) besetzt; Hr. Mailer spielte speziell für diese Rolle nicht; auch scheint er weniger disponirt gewesen zu sein; sein „Scheppern“ war gar nicht Furcht erregend und war er Alles in Allem ein viel zu harmloser Mourzouk.

Die Costüme waren sehr passend, und auch glänzend genug um den Effect nicht zu verfehlen. Wir entziehen unser Lob auch dem „Chor“ nicht, der diesen Abend in drei oder vier Metamorphosen erschien.

Schließlich wollen wir dem Hrn. Director noch — im Interesse des Publikums — das überwachen der Thüren und Fenster an das Herz legen! Vielleicht ließe sich das, freilich nicht leicht zu dirigirende Billeter-Personal dazu abrichten: für das ordentliche Schließen der Thüren Sorge zu tragen; es ist — besonders in der Mitte der Sitzreihen ein fortwährender Luftzug zu empfinden, der einen wahrhaft epidemischen Katarth hervorruft und so mittelbar — durch das viele Husten u. — auch auf die Vorstellung störend einwirkt.

B. A.

Kleine politische Rundschau.

Der Krieg zwischen Rußland und der Türkei hatte bis jetzt einen langsamen Verlauf, und reproduziren wir die darauf bezüglichen wichtigsten Nachrichten im Nachfolgenden.

Aus Bukarest vom 5. Mai wird geschrieben: Der russische Aufmarsch vollzieht sich langsam. Nur die Geschütze und die Bagage werden per Eisenbahn transportirt, Kavallerie und Infanterie marschiren. Gestern Abends stand die aus Kavallerie bestehende Vorhut bei Arsitsheni, drei Tagemärsche von Bukarest. Sie wird also voraussichtlich übermorgen Abends bei Vaniassa, eine Viertelmeile von Bukarest, eintreffen, um dort das für sie hergerichtete Lager zu beziehen. Lieferanten haben von der russischen Intendantz große Lieferungen von Stroh und Pferdefutter übernommen, welche sie indessen erst nach Verlauf von zwölf Tagen nach Kalarasch und Alteniga zu bewerkstelligen haben.

Der Tagesbefehl des Höchstkommandirenden im Kaukasus, Großfürst Michael, datirt Tiflis, 12. April, lautet: Truppen der kaukasischen Armee! Der Herrscherwille Sr. Majestät des Kaisers ruft euch jetzt zur Vertheidigung der Ehre und Würde unseres Vaterlandes mit den Waffen auf. Hinter euch — der frühere Ruhm der kaukasischen Truppen; vor euch — die mit dem Blut eurer Väter und Brüder besleckten Felder und Festungen! Vorwärts! Mit Gott für die Heimath und den Herrscher! Der Oberkommandirende der kaukasischen Armee, General-Feldzeugmeister Michael.

Der Muschir Ahmed Mukhtar Pascha, Kommandant des vierten Armeekorps zu Erzerum, erließ folgende Ansprache an die Offiziere der Nationalgarde: Ich gratulire euch herzlich zu der Organisation und ausgezeichneten Haltung der Bataillone, die vorzüglich sind, als ich hoffen und erwarten konnte. Eine Aufgabe, die eine heilige ist, besteht in der Vertheidigung des Vaterlandes und seiner Kinder; daher sollen auch eure Handlungen auf der Höhe des heiligen Charakters stehen, der euch innewohnt. Ihr wißt, daß die erste Pflicht des Soldaten der Gehorsam ist. Die Ergebenheit des Offiziers gegen seinen Vorgesetzten muß ebenso groß sein, wie die des Soldaten gegen den höchsten Befehlshaber. Die heiligen Bücher empfehlen uns selbst den Gehorsam gegen unsere Vorgesetzten, nächst Gott und den Propheten. Das größte Verdienst in der Botmäßigkeit ist die Selbstverleugnung, ohne nach den Gründen der Befehle zu fragen, denn die Befehle beruhen immer auf Gesezmäßigkeit und werden zum allgemeinen Wohle ausgeübt. Alle müssen wir uns diesem Grundsatze unterordnen, dessen Beobachtung die Größe und Kraft der Heere bedingt. — Möge der Allmächtige unsere gemeinsamen Anstrengungen mit Erfolg krönen!

Wien, 8. Mai. Aus Bukarest wird der „Polit. Korrespondenz“ gemeldet: Im Hinblick auf die nahe Eventualität militärischer Kooperation der rumänischen Armee werden von der Regierung die Finanzmaßnahmen für die Kammer bereitet. — Aus Rußland wird gemeldet: Das türkische Armeekommando ordnete an, daß alle im Bereiche der türkischen Donau-Flotille befindlichen Schiffs- und Schiffe, ohne Unterschied der Nationalität, unter dem Vorbehalt späteren Negresses der Eigentümer mit Beschlag zu belegen sind. — Die Türken wollen verhindern, daß die Russen Schiffe zum Brücken schlagen vorfinden.

Wien, 9. Mai. Ein Telegramm der „Politischen Korrespondenz“ aus Galatz meldet: Gestern Nachmittags eröffneten zwei türkische Monitors, unterstützt von türkischen Uferbatterien, in Ghiacet ein mörderisches Feuer gegen die russischen Batterien Braila's, welche energisch erwiderten; die Monitors dampften sodann stromaufwärts ab; die Stadt Braila hat keinen Schaden gelitten. Die ganze Nacht hindurch herrschte im russischen Lager große Bewegung, welche auf eine nahe Offensive schließen läßt; heute bei Anbruch des Tages eröffneten die russischen Batterien das Feuer auf die türkischen Batterien in Ghiacet; um 9 Uhr

Egy bolond angolra teszi figyelmessé a hatóságokat a belügyminister. Madden Eduard királygyilkolási mániában szenved és akárhányszor szalították eddig hazájába, mindig Ausztria-Magyarország területére jött vissza. Ha ismét vissza találja jónni a hatóságok fogassák meg és tegyenek róla jelentést. Magasrangú embereknél kéregetni szokott.

Irodalom. Megjelent Mehner Vilmos Budapesti könyvkiadó első füzetes kiadványainak 4. első füzet. Tartalma. A házasságtörés drámái. Legújabb társadalmi regény, harmenekét párizsi eredeti képpel. Irta Montépin X., franciából fordította Mártonffy Frigyes. Egy füzet ára 25 kr.

Hausindustrie und der Saroser landwirthschaftliche Verein.

Es ist bekannt, daß der Nissal-Verein für Verbreitung der Hausindustrie bei uns keinen festen Fuß zu fassen im Stande war.

Trotzdem die Initiative von der Regierung selbst herührte und angelehene Männer sich der Sache annahmen, konnte doch kein Resultat erzielt werden, weil derselben gegenüber eben diejenigen eine mehr als reservirte Stellung einzunehmen für gut hielten, welche dieser so hochwichtigen Bewegung am meisten hätten Vorjubel leisten können.

Unsere Gegend genoss einst — es war freilich noch in alterer Zeit — zufolge ihrer verhältnißmäßig blühenden Industrie eines weitverbreiteten und wohlverdienten Rufes. Einzelne Industriezweige standen sogar in voller Blüthe. Im Laufe der Zeiten machte sich jedoch hier eine stetige und wahrlich bedauerenswerthe Defezanz bemerkbar.

Die Bevölkerung unserer Gegend begann diese Industriezweige allmählig zu vernachlässigen, bis dieselben schließlich zur völligen Unbedeutbarkeit herabsanken.

Dem Vereine für Verbreitung der Hausindustrie sollte die Aufgabe zufallen, diese verschollenen Industriezweige in unserer Gegend zu neuem Leben zu erwecken und wo möglich eine neue Blüthenperiode zu inauguiren, um hiedurch dem wachsenden Pauperismus mit Wirksamkeit zu steuern.

Es fanden auch, wie wir seinerzeit berichteten, in dieser Angelegenheit zu wiederholten Malen Beratungen und Zusammenkünfte statt. Da sich jedoch von denselben wie gesagt, namentlich unsere Industriellen fernhielten, so konnte die Bewegung hier kein positives Ergebnis zu Stande bringen.

Der Ausschuss des solcherweise gescheiterten Vereines hielt jüngst abermals eine Sitzung ab. Gegenstand der Berathung bildete die Frage, was nun, da der Verein nicht zu Stande kam, mit den Unterschriften und den bereits faktisch eingezahlten Geldern zu geschehen habe?

Die Einigung geschah bei dieser Gelegenheit dahin, daß der Präsident des Ausschusses, Hr. Theodor v. Bergewicz gebeten wurde sich mit dem Präsidenten des Saroser landwirthschaftlichen Vereines ins Einvernehmen zu setzen, um denselben zu bestimmen eine General-Versammlung des genannten Vereines zusammen zu berufen, zu welcher sich auch diejenigen einfinden werden, die die Bögen des Hausindustrie-Vereines unterschrieben, respective bereits faktisch Einzahlungen geleistet haben.

Bezüglich der bereits geschehenen Einzahlungen wird der Ausschuss beantragen, daß die hiedurch erzielte Summe zu dem Zwecke der Hausindustrie in einem Geldinstitute angelegt werde, wodurch eine in der Zukunft anzuhoffende Constituirung des Vereines bedeutend erleichtert wäre.

Es ist zu wünschen, daß der Präsident des Saroser landwirthschaftlichen Vereines die General-Versammlung einberufe, denn dadurch würde jedenfalls ein Doppelzweck erreicht werden.

Speries, 10. Mai 1877.

„Europa wird totalisch!“ rief einst Napoleon I. erbittert über Rußland aus.

Doch niemals schien mehr als heute jenes geflügelte Mahnwort Bonapartes der Verwirklichung entgegenzugehen.

Unter dem Vorwande eines heiligen Kreuzzuges, unter der heuchlerischen Maske im Lande der Ungläubigen die Fahne der Religion und der Humanität aufpflanzen zu wollen, hat der moskowitzische Ehrgeiz, dessen Eroberungssucht die europäischen Friedensverträge in Fetzen gerissen und die durch die Großmächte zugesicherte Integrität der ruhigen Türkei, mit Krieg angegriffen.

Ja dieser nordische Despot in dessen Lande, nicht einmal das freie Einathmen der Luft dem Einwohner gestattet ist, dessen Unterthanen unter dem Drucke des Despotismus und der schrecklichsten Tyrannie, unter Peitsche und Knüttel schwachen, ist verächtlich genug, sich als „Eretutor“ der christlichen Freiheit im Oriente im Namen Europa's hinzustellen.

Fürwahr! Ein beneidenswerthes Loos der Schügling Rußland's zu werden; welches so viel heißt, als vom Regen in die Traufe, von der Ezilla zur Charibdis'se keine Zuflucht nehmen.

Weshalb auch das gesammte Christenthum im Oriente, nach officiellen Erklärungen des türkischen Parlaments, zeitlich genug sich beeilte, für diese väterliche Fürsorge zu danken und einstimmig auf den Schutz des Czaren verzichteten zu wollen.

Ingeachtet dessen, wurde die Kriegesfurie vom „nordischen Koloss“ losgelassen; das Blut der unschuldigen Söhne zweier Nationen muß in Strömen fließen, um der Ausbreitung der russischen Präponderanz zum Siege zu verhelfen.

Die tonangebende Diplomatie aber, die nicht genug Mannesmuth besaß, dem ländergerigen Moskowiter durch energisches Entgegenreten ein donnerndes Halt! zur rechten Zeit zu gebieten, ist heute gezwungen gute Miene zum bösen Spiel zu machen und die welterschütternden Dinge im Orient der Großmuth des Kosaken anheim zu stellen.

Es drängt sich nur noch die problematische Frage auf: ob der Befehl Konstantinapels, oder — wie sich der russische Kanzler die Welt zu beruhigen bemüht — die einfache Okkupation Bulgariens zur Aufrechterhaltung der Konferenzbeschlüsse das vorgesezte Ziel der Massenlegionen Rußland's sei?

Allein welches auch immer die Absicht des Czaren sein möge, eines jedoch ist gewiß, daß an etwaigen Sieg der russischen Waffen, sich unberechenbare Folgen, Consequenzen von unendlicher Tragweite knüpfen.

Denn noch hat die russische Armee die Donau nicht überschritten und schon geht das Gerücht wie ein Lauffeuer durch die europäische Presse: Der Czar hat das Protektorat der Donaufürstenthümer und somit den Titel „Slawischer Kaiser“ angenommen(?).

Beruben jene Nachrichten auf Wahrheit, dann scheint's uns überflüssig dem Wünsche Ausdruck zu geben: man möge in entscheidenden Kreisen, trotz der beruhigenden Erledigung der Interpellationen in der Orientfrage dennoch gehörig erwägen, daß die vor Monaten noch angekündigten Kluthen des slawischen Meeres, mit der Zeit uns zu überströmen drohen, und in Anbetracht dessen England das Treiben des Moskowiters mit Argusaugen und wahrhaftem Mißtrauen beobachtet.

Daß die Söhne Ungarns sich, des ihnen allgemein zuerkannten Zeugnisses von glühendem aber auch redlichem Patriotismus auch ferner würdig zeigen werden, beweist der aufrichtige unparteiische Standpunkt, den dieselben seit Anbeginn der „Orientwirren“ eingenommen haben.

Theater.

Am vergangenen Samstag, Sonntag und Montag hatten wir wieder Gelegenheit dreien Vorstellungen der vorzüglichen Schauspiel- und Singspielgesellschaft unter der Direktion des Hrn. Julius Frigische beizuwohnen.

Bei der Ersten gelangte zwar ein Stück zur Aufführung, das unserm Publikum wohl nichts weniger als eine Novität sein dürfte, da es — obzwar in ungarischer Sprache — hier schon wiederholt gegeben wurde, aber die „Flatterluft“ — dies echte Kind der anmuthig lösen französischen Muse, — kann ja ihre Wirkung — besonders bei so meisterhafter Darstellung unmöglich verfehlen. Hr. Ludwig-Furlani's Spiel in der Rolle der Camille war eine so vollendete künstlerische Leistung, wie wir Sperieler sie leider nur zu selten zu sehen bekommen. Hr. Director Frigische entfaltete sein gewöhnliches sein routinirtes Spiel, und erprobtes Verstandniß, aber in seinem Element war er diesmal nicht; dem war es wohl zuzuschreiben, daß besonders die Scenen, wo der abenteuernde Champignac plötzlich an seine daheim harrende „kleine Frau“ erinnert wird, von zu wenig Wärme zeugten und nicht plastisch genug hervortraten. Hr. Laska (Fridolin) zeigte sich noch nie von einer so vortheilhaften Seite als diesen Abend, und hätte wohl noch reichlicher Applaus verdient. Hr. Weidl (Constance) und Hr. Leuthold (Meyerol) trugen auch wesentlich zum Gelingen des Gesamtstückes bei.

Am Sonntag kam vor überfülltem Haus „Angot“ auf die Bretter. Die Vorstellung war vielleicht die Gelingenste von allen Bisherigen. Hr. Zwerenz war ein vorzüglicher Karivaudiere, Hr. Weleba ein so anmuthig einfaltiger Pomponnet, wie man ihn sich nicht besser denken kann. Hr. Witte-Wild erregte mit Recht einen allgemeinen Beifall, Hr. Guemer, (Lange) Hr. Stauber (Trenig) und Hr. Mailer (Vouhard) vordienete nicht minder das vollste Lob. Hr. Zwerenz erntete in der Hauptrolle — Clairette — einen so stürmischen Beifall, daß der Recensent wohl nichts mehr hinzuzufügen hätte. Etwas wollen wir dennoch nicht verschweigen. Wir stimmten dem Applaus — bis zur großen Arie des dritten Actes — mit Freuden bei; aber bei dem Executiren dieser Arie hätten wir der gerhrten Sängerin einen etwas minder ungezähmten Muth angerathen. Wohl wissen wir daß sich keine Darstellerin der Clairette von Meyerhoff-reminiscenzen befreien kann; die schalkhaft-geistreiche Sängerin des Carltheaters monopolisirt gleichsam die „Clairette“ und selbst die künstlerischste Composition dieser Rolle verzichtet auf die Originalität. So rühren alle die beinahe traditionell gewordenen Gesen, Evolutionen und all die launigen Schattirungen dieser Rolle von der unübertrefflichen Meyerhoff her; aber sie wird dennoch selbst in den Scenen der tollsten Leidenschaft nie die Grenzen der weiblichen Anmuth und einer natürlichen Feinheit überschreiten! Dazu darf sich auch eine Künstlerin selbst vom stürmisch polternden Beifall nicht hürreihen lassen!

Was speciell die Musik anbelangt, so müssen wir auch dem Hr. Kapellmeister Hajek (von 67. Lin.-Inf.-Regts.) unsere vollste Anerkennung aussprechen, der in staunenswerth kurzer Zeit die beiden Operetten Angot und Girofle mit der Musik-Kapelle einstudirte. Am besten gelungen war unbedingt das schöne Duett

des zweiten Actes, in dem — Hr. Zwerenz und Hr. Guemer das Beste leisteten.

Montag, den 7. Mai: Girofle-Girofla. Unter den Darstellern müssen in erster Reihe Hr. Frigische-Wagner (Girofle-Girofla) Hr. Zwerenz (Don Valero) und Hr. Weleba (Marasquin) mit Lob erwähnt werden; Hr. Zwerenz besonders entfaltete einen unwiderstehlichen Humor; sehr gut waren auch die Rollen der Aurora, (Hr. Ströhl, die eben so unermüdlich als vielseitig ist) Paquita (Hr. Zwerenz) und des Pedro (Hr. Guemer, deren Spiel und Gesang gleich lobenswerth sind) besetzt; Hr. Mailer spielte speziell für diese Rolle nicht; auch scheint er weniger disponirt gewesen zu sein; sein „Scheppern“ war gar nicht Furcht erregend und war er Alles in Allem ein viel zu harmloser Mourzouk.

Die Costüme waren sehr passend, und auch glänzend genug um den Effect nicht zu verfehlen. Wir entziehen unser Lob auch dem „Chor“ nicht, der diesen Abend in drei oder vier Metamorphosen erschien.

Schließlich wollen wir dem Hrn. Director noch — im Interesse des Publikums — das überwachen der Thüren und Fenster an das Herz legen! Vielleicht löse sich das, freilich nicht leicht zu dirigirende Billeter-Perfonal dazu abrichten: für das ordentliche Schließen der Thüren Sorge zu tragen; es ist — besonders in der Mitte der Sitzreihen ein fortwährender Luftzug zu empfinden, der einen wahrhaft epidemischen Kattach hervorruft und so mittelbar — durch das viele Husten u. — auch auf die Vorstellung störend einwirkt.

B. A.

Kleine politische Rundschau.

Der Krieg zwischen Rußland und der Türkei hatte bis jetzt einen langsamen Verlauf, und reproduziren wir die darauf bezüglichen wichtigsten Nachrichten im Nachfolgenden.

Aus Bukarest vom 5. Mai wird geschrieben: Der russische Aufmarsch vollzieht sich langsam. Nur die Geschütze und die Bagage werden per Eisenbahn transportirt, Kavallerie und Infanterie marschiren. Gestern Abends stand die aus Kavallerie bestehende Vorhut bei Arsitsheni, drei Tagemärsche von Bukarest. Sie wird also voraussichtlich übermorgen Abends bei Vaniassa, eine Viertelmeile von Bukarest, eintreffen, um dort das für sie hergerichtete Lager zu beziehen. Lieferanten haben von der russischen Intendantz große Lieferungen von Stroh und Pferdefutter übernommen, welche sie indessen erst nach Verlauf von zwölf Tagen nach Kalarasch und Isteniga zu bewerkstelligen haben.

Der Tagesbefehl des Höchstkommandirenden im Kaukasus, Großfürst Michael, datirt Tiflis, 12. April, lautet: Truppen der kaukasischen Armee! Der Herrscherwille Sr. Majestät des Kaisers ruft euch jetzt zur Vertheidigung der Ehre und Würde unseres Vaterlandes mit den Waffen auf. Hinter euch — der frühere Ruhm der kaukasischen Truppen; vor euch — die mit dem Blut eurer Väter und Brüder besetzten Felder und Festungen! Vorwärts! Mit Gott für die Heimath und den Herrscher! Der Oberkommandirende der kaukasischen Armee, General-Feldzeugmeister Michael.

Der Muschir Achmed Mukhtar Pascha, Kommandant des vierten Armeekorps zu Erzerum, erließ folgende Ansprache an die Offiziere der Nationalgarde: Ich gratulire euch herzlich zu der Organisation und ausgezeichneten Haltung der Bataillone, die vorzüglich sind, als ich hoffen und erwarten konnte. Eine Aufgabe, die eine heilige ist, besteht in der Vertheidigung des Vaterlandes und seiner Kinder; daher sollen auch eure Handlungen auf der Höhe des heiligen Charakters stehen, der euch innewohnt. Ihr wißt, daß die erste Pflicht des Soldaten der Gehorsam ist. Die Ergebenheit des Offiziers gegen seinen Vorgesetzten muß ebenso groß sein, wie die des Soldaten gegen den höchsten Befehlshaber. Die heiligen Bücher empfehlen uns selbst den Gehorsam gegen unsere Vorgesetzten, nächst Gott und den Propheten. Das größte Verdienst in der Botmäßigkeit ist die Selbstverleugnung, ohne nach den Gründen der Befehle zu fragen, denn die Befehle beruhen immer auf Geeszmäßigkeit und werden zum allgemeinen Wohle ausgegeben. Alle müssen wir uns diesem Grundsatze unterordnen, dessen Beobachtung die Größe und Kraft der Heere bedingt. — Möge der Allmächtige unsere gemeinsamen Anstrengungen mit Erfolg krönen!

Wien, 8. Mai. Aus Bukarest wird der „Polit. Korrespondenz“ gemeldet: Im Hinblick auf die nahe Eventualität militärischer Kooperation der rumänischen Armee werden von der Regierung die Finanzmaßnahmen für die Kammer bereitet. — Aus Kustschuk wird gemeldet: Das türkische Armeekommando ordnete an, daß alle im Bereiche der türkischen Donau-Flotille befindlichen Schiffsladungen und Schiffe, ohne Unterschied der Nationalität, unter dem Vorbehalt späteren Negresses der Eigentümer mit Beschlag zu belegen sind. — Die Türken wollen verhindern, daß die Russen Schiffe zum Brücken schlagen vorfinden.

Wien, 9. Mai. Ein Telegramm der „Politischen Korrespondenz“ aus Galatz meldet: Gestern Nachmittags eröffneten zwei türkische Monitors, unterstützt von türkischen Uferbatterien, in Ghiaet ein mörderisches Feuer gegen die russischen Batterien Braila's, welche energisch erwiderten; die Monitors dampften sodann stromaufwärts ab; die Stadt Braila hat keinen Schaden gelitten. Die ganze Nacht hindurch herrschte im russischen Lager große Bewegung, welche auf eine nahe Offensive schließen läßt; heute bei Anbruch des Tages eröffneten die russischen Batterien das Feuer auf die türkischen Batterien in Ghiaet; um 9 Uhr

Vormittags war starkes Gewehrfeuer vernehmbar. Alles deutet darauf hin, daß die Russen daran sind, den Uebergang über die Donau zu forciren.

Bukarest, 9. Mai. Gestern Nachmittags fand ein längerer, sehr lebhafter Geschüßkampf zwischen den Türken in Widdin und den Rumänen in Kalafat statt, welcher erst bei Einbruch der Nacht eingestellt wurde; die Kanone und das Bollgebäude in Kalafat wurden zerstört und die Kirche beschädigt. Widdin wurde in Brand gesteckt; die Türken haben auch heute einige Schüsse abgegeben, welche jedoch von rumänischer Seite unermüdet blieben.

Tagesneuigkeiten.

Der dieswöchentliche Cyclus der Theaterveranstaltungen unter der Leitung des Theaterdirectors Sul. Krißsche beginnt erst Mittwoch, bei welcher Gelegenheit zum Vortheile unserer freiwilligen Feuerwehr D. K. Berg's neueste Gesangs-Posse, „Die Weiber, wie sie nicht sein sollen“ zur Aufführung gelangt. In Anbetracht des Zweckes, wie auch dessen, daß diese Posse des beliebten Theaterdichters, welche im Wiener Kartheater einen außerordentlichen Erfolg erzielte, hier als Novität über die Bretter geht, dürfte jedenfalls auf ein gefülltes Haus zu rechnen sein.

Rajales. Die studirende Jugend des hiesigen kön. kath. Obergymnasiums veranstaltet am 24. d. M. im Badeorte Szemethé eine geschlossene Tanzunterhaltung.

Die **Nachkommissionen** der städtischen Repräsentanz wurden folgendermaßen zusammengestellt. Und zwar wurden gewählt zu Mitgliedern der **Finanz- und wirtschaftlichen Kommission**: Die Repräsentanten Dobrovolsky Josef, Ghillanyi, Hattich, Holländer Leo, Koid, Villia, Huber, Szentandrassy, Speß, Taly László, Tritsch, Vilicz Kamillo; zu Mitgliedern des **Rechtsauschusses**: Kest, Dr. Leopold Glück, Karl Sellner, Selenit-Almaly, Kertész, Kny Robert, Dr. V. Mosankly, Podhoranyi Ferdinand, Szentandrassy, Tomka, Urban Antal, Zirkovskly; zu Mitgliedern der **Bau- und ästhetischen Kommission** hingegen: Bedr Kálmán, Karl Dunkel, Hattich, Kardos, Kubinyi, Mikolits, Dr. Titus Mosankly, Ködler, Sarkay, Schmidt Karoly, Vilicz Józ, und Vodianer.

Der hiesige **Offiziersgarten**, dieser beliebte Sammelplatz unserer Gesellschaft, wurde bereits eröffnet und wird heuer voraussichtlich nicht minder belebt sein, als in den Vorjahren.

In **Zoovár** konstituirte sich Donnerstag die dortige Abtheilung der Eperieser freiwilligen Feuerwehr. Ausführlicheres hierüber berichten wir nächsten, und wollen wir uns diesmal auf den Ausdruck unserer Freude beschränken, daß die Idee dieser edlen Institution sich auch in Zoovár Bahn zu brechen verstand.

Ertrunken. Von unserm Giralter Correspondenten erhalten wir folgende Zeilen. Wenn abergläubische Bewohner von der Szapoly behaupten, daß dieser Fluß jährlich Opfer fordere, so scheint ihre Behauptung dadurch gerechtfertigt zu sein, daß wir einen Unglücksfall gleich jenem im Vorjahre bei Barano — heuer wieder in der Umgegend von Kurima zu verzeichnen haben. Es wagte nämlich vergangene Woche ein Mann über genannten Fluß zu setzen und fand unglücklicherweise sein Grab in demselben.

Gingefendet.

Volksstimme vor der Wahl des Arztes.

Der Concurus für die Arztesstelle ist bereits amtlich publizirt, weshalb es nicht überflüssig erscheint auf die Wichtigkeit dieser so nahe bevorstehenden Wahl hinzuweisen.

Auf 6 Jahre — auf volle sechs Jahre soll ein Posten besetzt werden, dessen Wahl über das Wohl oder Weh der hilfsbedürftigen Armuth unserer Stadt zu entscheiden haben wird! — Menschlichkeit, Nächstenliebe, ja Mitbürgergefühl sollen die städt. Repräsentanten leiten! — „Hülfe der leidenden Armuth“ soll in erster Linie des Lozungswort der Wähler sein!

Noch war die Wahl der städt. Arztes nicht offizieller Beschluß, als schon Ambition und andere Faktoren ihre Cortesfahnen ausstreckten; wodurch auch die hilfsfertige Bescheidenheit, im Interesse der Nothleidenden aus ihrem Schlummer zur Aktion erweckt wurde.

Die Individualität will ich unberührt lassen! — Es gilt ja einen Arzt aus unserem Kreise zu wählen, — dessen Wissen, Thun und Lassen genau bekannt sind.

Deshalb möge die Aufmerksamkeit der eperieser löbl. Repräsentanz, als Wähler, nur auf folgende hochwichtige Punkte gerichtet werden.

1. Jeder der Wähler soll nicht seine privaten, — Familien, — oder sonstige Beziehungen zum Competirenden —; soll kürzer gefaßt, nicht die einzelne Person des zu wählenden Arztes, — sondern in erster Stelle das Wohl Tausender, denen er als Vertreter pflichtschuldig ist, ins Auge fassen!

2. Das Glück vieler, gehe vor der Bescheerung der Einzelnen! Die Person des Arztes in zweiter Linie soll nur in soweit geprüft werden, ob der zu Wählende der Anforderungen des großen Publikums zu entsprechen — und der leidenden Armuth zu jeder Zeit hülfreiche Hand zu bieten Willens und im Stande ist.

3. Die Person eines städtischen Arztes muß in sich vereinigen.

a) Wissenschaft und Praxis, um heilen zu verstehen.

b) Fleiß und Menschenliebe, um Hülfe leisten zu wollen.

c) Gesundheit und Körperstärke, um bei Nacht und Sturm, dienstfertig sein zu können.

d) Muth und Opferwilligkeit, um das Wiken in Mitten tobender Epidemie mit Lebensgefahr zu beherzen.

e) Scharfblick und Energie, um den etwaigen Nebeln im Krankenhause abhelfen zu wollen, und der etwaigen Pflichtveräußerung der ihm untergeordneten Personen des Spitals entgegen treten zu können.

Ein Doctor medicinae kann im Zeitraum der Stadt noch so tüchtig und fleißig sein, wenn er selbst kränklich und schwach ist, dann stellt sich das liebe „Ich“ vor den Hülfen in den Vordergrund, und bis Kälte, Sturm vergehen, die Nacht verschwindet, gelangt der hülflose arme Gartenbewohner ins bessere Jenwärts. — Der Arzt kommt erst bei Tag und stillem Wetter um — die Todtenbeihau abzuhalten.

Ein solcher ist vielleicht noch zu entschuldigen; er hatte ja Pflichten gegen sich selbst und seine Familie! „Er wollte, aber er konnte nicht!“

Hütet Euch aber noch mehr Cure entscheidenden Vota dem sogenannten ruheliebenden kommenden Arzte anzuvertrauen. „Commoditas prima virtus!“ Ist sein Lozungswort, und dessen egoistische Herzlosigkeit kann viel böses Blut aufmischen! „Er könnte, er will aber nicht!“

Daher wählet, aber wählet im wahren Sinne des Wortes, reiflich überdacht! — Stimmet nicht für die einzelne Person, stimmnet aber für Tausende von Armen, die Ihr ja vertritt und denen Ihr die Wahl in ihrem Interesse schuldig seid!

Schließlich sei nur noch bemerkt, daß Derjenige das elendeste testimonium paupertatis von sich gibt, der bei überzeugender, wohlwollender Ansprache eines Dritten, genug feig ist auszusprechen: Er sei schon engagirt! Wer der erste kommt, der mahlt zuerst! und dergleichen. Er hat schon im vorhinem sein Zeugniß — unbedacht zu wählen — abgegeben!

Widert Euch nie vorzeitig! — Prüfet zuerst alle Concurrenten; dann hebt aus dem Sande die Perle, und wählet selbst unter den Diamanten den Brillanten! Dies ist die Philosophie zum Glücke des socialen Lebens!

Menschenfreund.

Löbl. Redaction! H. H. ... Winkellehrer studirte sich das Mat aus dem Schädel und sticte nach mehrwöchentlichem Sinnen einen Stiesel zusammen, welchen er gegen den in Nr. 17 Jhres g. Blattes von H. E. Nothenal erschienenen Artikel aufsticte.

Da der Auteur genannten Artikels dies ignorirt, erlaubt sich sein Colleague hierauf zu repliciren.

H. H. ... blamirt sich selbst, so er dem Autor den Vorwurf macht, daß auch er als Winkellehrer fungirte, da dies ihm nur eher zur Ehre gereicht, nachher durch Fleiß es nicht nur zum geprüften Lehrer, sondern zum diplomirten Rabbiner gebracht zu haben und H. H. ... aber noch immer Winkellehrer ist und es wahrscheinlich noch lange bleiben wird.

Denn von diesem unangenehmen Vorgefühl unwilligen rügt er H. H. warum er nicht den Weg zeigt, auf welchem man sich ein menschenwürdiges Dasein verschaffen könnte.

Dravrig ist's aber, wenn H. Winkellehrer — der berufen ist Andere zu belehren — nicht weiß, daß um sich „menschenwürdiges Dasein“ zu verschaffen der kürzeste Weg ist die Beherrschung der alten Lehre: Repetitio est mater studiorum.

Wenn H. H. ... aber es nicht weiß, oder nicht wissen will, mag er Recht haben, daß Ausdrücke als: „Geistesmörder, verfaulte Waare“ nicht geeignet sind Irrende zu belehren und der Verfasser des Artikels sollte viel herbere Ausdrücke als Prädicate den Winkellehrern beimessen, so er glaubte, daß er im Stande wäre auf solche Weise ihr Gefühl für Ehre so rege machen zu können, daß sie zum Fleiß Zuspruch nehmen werden und ihrer ihnen zur Natur gewordenen Eigenschaft, der Faulheit, abhold werden.

Sebes-Kellemes am 10. Mai 1877.

Samuel Leborits, Schullehrer.

Pernisches.

Taufzene. Auf komische Weise fand jüngst ein Taufakt in der Kirche eines bei Berlin liegenden Dorfes seinen Abschluß. Drei Täuflinge, von denen zwei bereits ein Alter erreicht hatten, das ihnen beinahe gestattet hätte, auf eigenen Füßen an das Taufbecken heranzutreten, waren mit ihren Pathen in der Kirche erschienen. Der Taufakt hatte begonnen. Die beiden älteren der Täuflinge sahen den Prediger an und folgten aufmerksam jeder seiner Bewegungen. Der Prediger hatte dem jüngsten der Kinder bereits die Stirn mit dem Taufwasser benetzt und wollte daselbe bei dem zweiten vornehmen, als eine kräftige Stimme durch das Gotteshaus „Papa, Papa!“ zu schreien begann. Der Vater deselben trat heran und mußte das Kind beruhigen, bevor die heilige Handlung bei diesem vollzogen werden konnte. Jetzt trat der Geistliche an den dritten Täufling, einen kräftigen Jungen, heran. Dieser sahte ihn sofort an den weißen Bäckchen, und mit einem kräftigen Nuck riß er ihm dieselben vom Halbe. Unter allgemeiner Heiterkeit mußte an dem Jungen der Taufakt mit Gewalt vollzogen werden. Um das Kind nur einigermaßen wieder zu beruhigen überließ man ihm die Bäckchen als Spielzeug.

Naiv. Herr. Ei wie groß wird die Mari! Die kann ja bald ihrer Mutter unter die Arme greifen! — Mädchen. Ach, das darf ich nicht thun, die Mutter ist gar zu figlich.

Einwirkung des Lichtes auf Bier in weißen Flaschen. In Bayern galt es als ein alter Erfahrungssatz, daß Bier in steinernen Krügen sich besser halte, als in Flaschen. In neuerer Zeit war diese Sitte allmählich abgekommen, weil sie von Vielen für ein Vorurtheil gehalten wurde. Nun hat sich aber bei mehrfachen Versuchen von Chemikern herausgestellt, daß Bier in wasserhellen Flaschen, welche, frisch aus dem Keller geholt, eine Viertelstunde den Strahlen der Sonne ausgelegt wurden, verdirbt, d. h. einen eigenthümlichen unangenehmen Geruch annimmt, bei dem namentlich die Hefe theilhaftig ist. Annähernd gilt diese Beobachtung auch für grüne Flaschen, obwohl dieselben etwas länger Widerstand leisten. Flaschenbier sollte daher stets im Dunkeln aufbewahrt werden.

Nahrungsweig. Ein Student, der Schulden halber seine Bücher verkaufen mußte, schrieb an seinen Vater: „Kreuet euch mit mir! Schon ernähren mich meine Bücher!“

Eine junge hübsche Kaufmansfrau, die mit ihrem Manne seit einem Jahre in der glücklichsten Ehe gelebt, bat ihn harmlos und unbefangen, er solle doch des Nachbarn Sohn, der eben von der Universität gekommen sei, zum Hofmeister annehmen. — „Du scherzest Kind, entgegnete der Gatte, „Du hast ja noch keine Kinder. Wozu den Hauslehrer?“ — „Ach!“ antwortete sie naiv, „Kinder werden dann schon kommen.“

Eine junge Dame las in einem Romane eine zärtliche und lang ausgezogene Unterhaltung zwischen zwei Liebenden: „Wie viel Wig am unrechten Orte,“ rief sie aus, „sie waren ja Beide allein!“

Man beachtete einst im Februar ein Zusammenreffen der Venus und des Jupiters. Ein junges Mädchen, das gern einige astronomische Kenntniße zeigen wollte, freute sich über die Himmelserscheinung sehr und äußerte: „Da würde wohl ein neues Sternchen zum Vorschein kommen.“

Namen. Weißt Du etwas Neues, lieber Freund? Ich bin mit Fräulein Hippelhoppel verlobt. — „Haha! Hippelhoppel, welcher ein häßlicher Name!“ — „Das sagte ich der Dame auch, daher war sie bereit, künftig den meinen zu tragen.“

Namen-Gedächtniß. „Wie hieß der Herr, mein Freund, der voriges Jahr hier im Hause im zweiten Stock gewohnt hat?“ fragte Jemand den Hausmeister. „Seinen Zunamen hab' ich damals gewußt,“ gab derselbe zur Antwort, „aber den Taufnamen hab' ich schon vergessen.“

Fruchtpreise vom 11. Mai 1877.

Roggen per 100 Kilogr.	fl.	11.—	11.25
Weizen „ 100 „	„	13.50	14.50
Gerste „ 100 „	„	6.75	8.—
Haber „ 100 „	„	6.25	7.25
Weis „ 100 „	„	8.25	8.50
Erbisen „ 100 „	„	8.—	11.—
Linsen „ 100 „	„	—	—
Bisolen „ 100 „	„	10.—	11.—
Erdäpfel „ 100 „	„	3.—	—

Die in **Ofen** am 5. Mai gehobene Zahlen.

3, 32, 66, 75, 48.

Die nächste Ziehung ist am 19. Mai 1877.

Die in **Prag** am 9. Mai gehobene Zahlen:

61, 5, 16, 7, 83.

Die nächste Ziehung ist am 23. Mai 1877.

Felelős szerkesztő: **Kyss Géza.**

Kiadó-tulajdonos: **Az Eperjesi Bankegylet.**

Pályázat

nyittatik az Eperjes sz. kir. városi főorvosi állomásra. A főorvos egyszersmind kórházi igazgató. Tiszti illetményei: 750 frt évi fizetés és a (40 köbméterben) rendszeresített kemény tűzifa illetmény.

A teendők körét illetőleg, a pályázni kívánók, az 1876. XIV. t. cz. 145. és 156 szakaszaira, továbbá a városi szervezeti szabályzat szakaira, melyek a város jegyzői hivatalánál megtekinthetők — a szükséges minősítvényt illetőleg pedig u. a. törvény 143 szakaszára utaltatnak.

A kellően felszerelt folyamodványok f. é. májushó 25-ik napjáig a város polgármesterénél uyujtandók be.

Eperjes sz. kir. város képviselőtestületének 1877. évi májushó 2-án tartott közgyűléséből.

Kyss Géza, jegyző.

Eladó.

A löcsei országuton a nagyhid mellett 55. ösz. szám alatt fekvő ház, istálló, csűr és 3 holdas kert szabad kézből eladandó.

A feltételek **Zsitkovszky József** urrál (főutca 325. számú házban) megtudhatók.